

Notat vedr. psykologområdet

Den økonomiske udvikling på psykologområdet

Udgifterne til psykologhjælp er steget betydeligt siden 2007.

Udviklingen skyldes primært en udvidelse af henvisningskategorierne¹ til psykologhjælp til også at inkludere patienter, der lider af depression og angst. Tabel 1 herunder viser udviklingen i faktiske udgifter til psykologhjælp i perioden 2007-2013.

Dato 06.11.2013

Sagsbehandler Kristoffer Stegeager

Tel. +45 7841 2202

kristoffer.stegeager@stab.rm.dk

Sagsnr.: 1-01-72-13-10

Side 1

Tabel 1 - Faktiske udgifter i mio. kr. til psykologhjælp fordelt på henvisningsårsag i perioden 2007-2013 (mio. kr.)

		Landsplan	Region Midtjylland
2007	Total	kr 102,5	kr 20,2
	<i>Henvisningsårsag 1-9</i>	<i>kr 101,0</i>	<i>kr 19,4</i>
	<i>I alt 10-11</i>	<i>kr 0,0</i>	<i>kr 0,0</i>
2008	Total	kr 136,0	kr 28,0
	<i>Henvisningsårsag 1-9</i>	<i>kr 110,5</i>	<i>kr 21,2</i>
	<i>Henvisningsårsag 10-11*</i>	<i>kr 24,6</i>	<i>kr 6,3</i>
2009	Total	kr 178,6	kr 37,1
	<i>Henvisningsårsag 1-9</i>	<i>kr 112,6</i>	<i>kr 20,6</i>
	<i>Henvisningsårsag 10-11*</i>	<i>kr 65,2</i>	<i>kr 16,2</i>
2010	Total	kr 195,0	kr 40,9
	<i>Henvisningsårsag 1-9</i>	<i>kr 115,4</i>	<i>kr 21,2</i>
	<i>Henvisningsårsag 10-11*</i>	<i>kr 79,2</i>	<i>kr 19,4</i>
2011	Total	kr 210,4	kr 45,8
	<i>Henvisningsårsag 1-9</i>	<i>kr 118,5</i>	<i>kr 22,3</i>
	<i>Henvisningsårsag 10-11**</i>	<i>kr 91,6</i>	<i>kr 23,1</i>
2012	Total	kr 236,3	kr 51,3
	<i>Henvisningsårsag 1-9</i>	<i>kr 120,0</i>	<i>kr 22,5</i>
	<i>Henvisningsårsag 10-11**</i>	<i>kr 116,3</i>	<i>kr 28,7</i>
2013***	Total	kr 249,3	kr 54,0
	<i>Henvisningsårsag 1-9</i>	<i>kr 119,3</i>	<i>kr 19,9</i>
	<i>Henvisningsårsag 10-11**</i>	<i>kr 130,0</i>	<i>kr 33,1</i>

Note: De faktiske udgifter til "ikke valid hovedgruppe" fremgår ikke af tabellen, hvorfor summen af de enkelte udgiftsposter ikke modsvarer totalen.

*Kun depression

**Både angst og depression

***2013 = Estimerede udgifter

Kilde: Targit, 25. september 2013.

¹ En oversigt over henvisningsårsagerne til psykologbehandling findes sidst i dette notat.

Væksten i udgifterne er mest markant i perioden 2007-2009, hvor depressionsordningen blev introduceret.

Udvidelse af angst- og depressionsordningen den 1. juli 2012

Med Aftale om satspuljen på sundhedsområdet for 2012-2015 blev der afsat yderligere 50 mio. kroner årligt til depressionsordningen og 10. mio. kroner årligt til angstordningen til udvidelse af aldersbegrænsningerne således, at der samlet er afsat 130 mio. kroner (2012 P/L) til henvisningsårsag 10-11.

Af de 130 mio. kr. var 93,6 mio. kroner afsat til depressionsbehandling, og det var forudsat, at der skulle behandles 29.000 klienter med depression årligt. Grundlaget for satspuljepartiernes fastsættelse af den udvidede ramme var en evaluering af depressionsordningen fra 2011. Der er med den afsatte økonomi ikke lagt op til, at der skal ske en væsentlig udvidelse af det samlede ydelsesforbrug i de enkelte praksis.

Samtidig aftalte parterne at stramme økonomiprotokollatet på henvisningsårsag 10-11 således, at en overskridelse af rammen medfører en modregning svarende til den konstaterede forskel mellem den aftalte ramme og de faktiske udgifter. Hele modregningen sker i samme regulering. Såfremt modregningen i reguleringsprocenten ikke i tilstrækkeligt omfang kompenserer for rammeoverskridelsen nedsættes tilskuddet til behandling for henvisningsårsag 10-11 svarende til halvdelen af den resterende del af rammeoverskridelsen.

Aftale vedr. økonomifølgning på henvisningsårsag 10 og 11

Som følge af den økonomiske udvikling for henvisningsårsag 10-11 har Regionernes Lønnings-og Takstnævn og Dansk Psykolog Forening den 1. maj 2013 indgået en aftale om, at der indføres en omsætningsgrænse på 275.000 kroner for den del af psykologens årlige afregning med regionen, som vedrører henvisningsårsag 10 og 11.

Omsætningsgrænsen medfører, at der ikke udbetales tilskud fra regionen fra det tidspunkt en psykolog har afregnet for 275.000 kr. De psykologer, der når omsætningsgrænsen i 2013, har 3 måneder til at få afsluttet de igangværende behandlingsforløb, dvs. forløb hvor der som minimum er afholdt en 1. konsultation med klienten. Borgere, der står på venteliste, betragtes således ikke som værende i et behandlingsforløb.

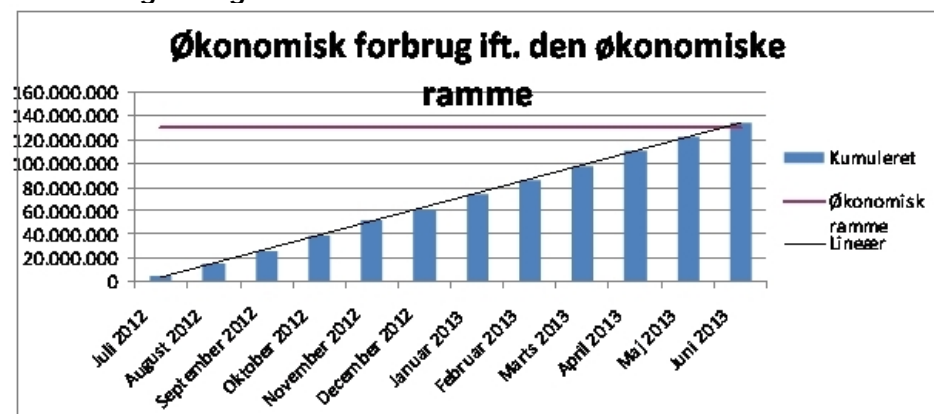
Målet med omsætningsgrænsen er at bremse aktiviteten i de praksis, som bidrager mest til den økonomiske udvikling. Det fremgår af aftalen at den enkelte psykolog er forpligtet til at fordele aktiviteten

ud over hele året og til ikke at lade aktiviteten stige. Endvidere skal aktiviteten fordeles mere ligeligt mellem psykologerne med henblik på at udjævne eventuelle forskelle i ventetider i de enkelte områder.

Den økonomiske udvikling på psykologområdet 1. juli 2012 – 30. juni 2013

Overenskomstens parter har ved indgåelse af tillægsaftalen besluttet at følge området tæt, hvorfor der blandt andet laves månedsvise opgørelser over økonomien på henvisningsårsag 10-11. Den seneste opgørelse fremgår af nedenstående figur.

Figur 1: Økonomisk forbrug ift. den økonomiske ramme på henvisningsårsag 10-11

Kilde: CSC Scandihealth

Figuren viser at regionerne sammenlagt har haft udgifter svarende til 134,2 mio. kr. til behandling af angst og depression i psykologpraksis i perioden 2012-2013. Det betyder samtidig at den økonomiske ramme på henvisningsårsag 10 og 11 er overskredet med ca. 4 mio. kroner.

Tabel 2: Oversigt over udgifter til psykologbehandling opgjort på økonomiprotokollater

	Budgetterede udgifter (kr.)	Faktisk udgifter (kr.)	Difference (kr.)
Økonomiprotokollat 1-9	119.340.000	108.607.801	10.732.199
Økonomiprotokollat 10-11	130.000.000	134.222.240	-4.222.240
Forbrug 2012-2013	249.340.000	242.830.042	6.509.957

Kilde: Targit, september 2013.

Tabellen viser, at selvom den økonomiske ramme for angst og depression er overskredet med 4,2 mio. kr. på landsplan, så er der sammenlagt et mindre forbrug på ca. 6,5 mio. kr. til psykologbehandling i 2012-2013.

Midlerne til psykologbehandling budgetteres mellem regionerne i henhold til en centralt fastsat fordelingsnøgle. Nedenstående tabel

viser de anslåede og faktiske udgifter til psykologbehandling fordelt på regioner.

Tabel 3: Anslåede og faktiske udgifter til psykologbehandling i 2012-2013

	Henvisningsårsag 1-9			Henvisningsårsag 10-11			Total difference
	Anslåede udgifter	Faktiske udgifter	Difference	Anslåede udgifter	Faktiske udgifter	Difference	
Region Hovedstaden	37.472.760	34.794.654	2.678.105	40.820.000	41.477.810	-657.810	2.020.294
Region Midtjylland	25.419.420	20.426.683	4.992.736	27.690.000	32.491.886	-4.801.886	190.849
Region Nordjylland	12.530.700	12.534.280	-3.580	13.650.000	17.110.499	-3.460.499	-3.464.080
Region Sjælland	18.139.680	18.770.708	-631.028	19.760.000	14.837.337	4.922.662	4.291.633
Region Syddanmark	25.658.100	22.081.474	3.576.625	27.950.000	28.304.705	-354.705	3.221.920

Note: En negativ værdi angiver et overforbrug ift. de anslåede midler i henhold til blokfordelingsnøglen.

Kilde: Targit, september 2013.

Som det fremgår af tabellen, har Region Midtjylland haft et mindreforbrug på ca. 5 mio. kr. i forhold til de anslåede udgifter til henvisningsårsag 1-9. Mindreforbruget skal dog holdes op i mod de faktiske udgifter til angst og depression, som beløber sig til et merforbrug på ca. 4,8 mio. kr. Sammenlagt har Region Midtjylland i alt 190.000 kr. i uforbrugte midler, når man ser på de anslåede udgifter til psykologbehandling i 2012-2013.

Den økonomiske udvikling viser, at udvidelsen af angst og depressionsordningen har haft en særdeles stærk substitutionseffekt, hvorfor patienter, som tidligere blev henvist under henvisningsårsag 1-9, nu henvises under henvisningsårsag 10-11.

Konsekvenser for behandlingsskapaciteten på psykologområdet

Udvidelsen af angst og depressionsordningen har haft nogle negative konsekvenser i form af stigende ventetider, samt forcerede eller afbrudte patientforløb.

Baseret på de hidtidige afregningsmønstre blandt psykologerne er det estimeret, at 20-25 psykologer vil overskride omsætningsloftet i 2013. Tilsammen vil de overskride omsætningsgrænsen med et beløb svarende til en estimeret værdi på 2.926 mio. kr., hvilket svarer til 5.558 psykologtimer, som de øvrige ydernummerpsykologer i regionen skal absorbere.

Bilag 1 – Oversigt over henvisningsårsager

Berettiget til psykologhjælp efter denne overenskomst er følgende grupper i henhold til bekendtgørelse om tilskud til psykologbehandling i praksissektoren for særligt udsatte persongrupper:

1. røveri-, volds- og voldtægtsofre,
2. trafik- og ulykkesofre,
3. pårørende til alvorligt psykisk syge personer,
4. personer ramt af en alvorligt invaliderende sygdom,
5. pårørende til personer, der er ramt af en alvorligt invaliderende sygdom,
6. pårørende ved dødsfald,
7. personer, der har forsøgt selvmord,
8. kvinder, der får foretaget provokeret abort efter 12. graviditetsuge. Psykologhjælp kan ydes forud for abortindgrebet, når anmodning om tilladelse til indgrebet er fremsendt til abortsamrådet,
9. personer, der inden de fyldte 18 år, har været ofre for incest eller andre seksuelle overgreb,
10. personer med let til moderat depression over 18 år,
11. personer, der lider af let til moderat angst, herunder let til moderat OCD, og er mellem 18 og 38 år.